

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE LITERE
CATEDRA DE LIMBĂ ROMÂNĂ ȘI FILOLOGIE ROMANICĂ

Conf.univ., dr. Angela Coșciug

GRAMATICA TEXTULUI

Curriculum

BĂLȚI

2015

Curriculumul a fost discutat și aprobat în ședința Catedrei de limbă română și filologie romanică din 27 mai 2015, proces-verbal nr. 10 și ședința Consiliului Facultății de Litere din 28 mai 2015.

Recenzent *Lilia RĂCIULĂ*, doctor în filologie, conferențiar universitar

Informații de identificare a cursului

Facultatea: *Litere*

Catedra: *Catedra de limbă română și filologie romanică*

Domeniul general de studiu: 14 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: 141 Educație și formarea profesorilor

Denumirea specialității/specializării: 141.09 Limbi moderne

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credit e ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	l.ind		
M.08.A.064		40	16		24	40	test	franceză

Statutul: disciplină obligatorie

Integrarea cursului în programul de studii:

Cursul „Gramatica textului” este prevăzut pentru studenții-absolvenți. Cu acest curs, culminează pregătirea lor teoretică în domeniul limbii, limbajului francez. Axat pe cercetarea nivelului superior al limbajului, cursul inițiază studenții în postulatele-cheie cu privire la activitatea de limbaj prin text a indivizilor umani. Cursul înglobează patru module propuse pentru orele teoretice și patru module propuse pentru orele practice. Fiecare dintre aceste module se compune dintr-un anumit număr de submodule. Pentru fiecare submodule teoretic sînt propuse *activități* ce au drept scop consolidarea materialului și cultivarea deprinderilor de analiză și cercetare a textului.

Competențe prealabile:

Pentru a se înscrie la cursul dat, studenții trebuie să aibă competențe ce țin de lexicologie, sintaxa limbii franceze, semantica funcțională etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

- a) la *nivel de cunoaștere și înțelegere*: competențe legate de înțelegerea mecanismului de aplicare a cunoștințelor primite în cadrul cursului la fenomene concrete de limbaj.
- II) la *nivel de aplicare*: competențe legate de aplicarea cu succes în practică a teoriilor cercetate; de alegere adecvată a metodei de cercetare a unui text.
 - a) la *nivel de integrare*: competențe legate de integrarea cunoștințelor primite la cele pe care studentul le are de la alte cursuri.

Finalitățile cursului:

Studentul care a audiat cursul dat trebuie: să știe a opera cu aparatul epistemologic al cursului, să recunoască corect diferite fenomene ce țin de text, să deosebească diferite adevăruri științifice cu referire la ele; să determine natura acestor fenomene; să reproducă corect diferite aserțiuni cu privire la ele; să descrie corect diferite mecanisme ce stau la baza textului; să interpreteze adecvat diferite fenomene de text; să explice diferențe, asemănări în abordarea problemelor ce țin de text; să definească corect diferiți termeni; să știe a combina cunoștințele obținute la cursul dat cu cele obținute la alte cursuri; să utilizeze corect cunoștințele de ordin teoretic la fenomene concrete de text; să se servească adecvat de o teorie pentru a demonstra ceva, să restructureze o teorie pentru a o simplifica; să generalizeze anumite poziții cu privire la text; să analizeze fapte textuale; să sintetizeze fenomene; să le compare, să stabilească deosebiri și asemănări dintre ele; să comunice corect o informație cu caracter lingvistic, raportată la text; să demonstreze o teorie

lingvistică despre text; să argumenteze o idee; să știe a consulta surse bibliografice; să cerceteze de sine stătător acele subiecte care sunt indicate de profesor; să știe a modifica o părere; să știe a inventa o schemă ce redă un fenomen textual; să poată dezvolta o teorie; să poată selecta exemple care confirmă o teorie asupra textului.

Conținuturi:

Moduluri teoretice

Modul I: De la frază la text în cercetările științifice contemporane

Numărul de ore prevăzute pentru modul	Submoduluri	Activități în cadrul modulului, propuse studenților ca lucru individual	Forme de control al lucrului individual în cadrul modulului
4	<i>De la frază la text în cercetările științifice contemporane. Textul – unitate a limbajului.</i>	întrebări, comentarii ale unor aserțiuni de bază, formularea unor păreri asupra teoriilor expuse etc.	întrebări, discuție în contradictoriu, teste.

Modul II: Tipuri de text și de unități ale textului

Numărul de ore prevăzute pentru modul	Submoduluri	Activități în cadrul modulului, propuse studenților ca lucru individual	Forme de control al lucrului individual în cadrul modulului
4	<i>Tipuri de text. Unități structurale ale textului.</i>	întrebări, comentarii ale unor aserțiuni de bază, formularea unor păreri asupra teoriilor expuse etc.	întrebări, discuție în contradictoriu, teste.

Modul III: Realizarea diferitelor categorii filosofice prin discurs

Numărul de ore prevăzute pentru modul	Submoduluri	Activități în cadrul modulului, propuse studenților ca lucru individual	Forme de control al lucrului individual în cadrul modulului
4	<i>Categoria modalității în text. Categoriile aspectualității și temporalității în text. Categoria personalității în text. Categoriile cuantificării și calității în text.</i>	întrebări, comentarii ale unor aserțiuni de bază, formularea unor păreri asupra teoriilor expuse etc.	întrebări, discuție în contradictoriu, teste.

Modul IV: Coeziunea și coerența – trăsături de bază ale discursului

Numărul de ore prevăzute pentru modul	Submoduluri	Activități în cadrul modulului, propuse studenților ca lucru individual	Forme de control al lucrului individual în cadrul modulului
4	<i>Coeziunea și coerența textului din perspectivă</i>	întrebări, comentarii ale unor aserțiuni de bază, formularea unor păreri asupra teoriilor	întrebări, discuție în contradictoriu, teste.

	<i>lingvistică și semiotică. Parametrii coeziunii și coerenței textului. Integritatea semantică ca categorie de bază a unui text.</i>	expuse etc.	
--	---	-------------	--

Moduluri practice

Denumirea modului	Numărul de ore rezervate
Modul I: <i>De la frază la text în cercetările științifice contemporane</i>	6
Modul II: <i>Tipuri de text și de unități ale textului</i>	6
Modul III: <i>Realizarea diferitelor categorii filosofice prin text</i>	6
Modul IV: <i>Coeziunea și coerența – trăsături de bază ale textului</i>	6

Activități de lucru individual: activitățile de lucru individual, propuse în cadrul cursului (vezi tabelele de mai sus) au drept scop consolidarea cunoștințelor obținute la curs, formarea treptată a competențelor și deprinderilor de cercetare a textului. Activitățile în cauză sînt de natură individuală sau în grup. Evaluarea produselor învățării se face prin metodele indicate în tabelul menționat.

Evaluare:

Sistemul de evaluare a studentului la curs include:

I) *forme:*

- 1) *p a r ț i a l e:* a) de verificare *teoretică:* fișe cu însărcinări, exerciții teoretice de aplicare, consolidare, verificare și creativitate, axate pe submodurile unui modul; discuții ghidate de profesor pe marginea subiectelor cursului; b) de verificare *practică:* exerciții practice;
- 2) *s u m a t i v e:* un test de evaluare dinamică și unul de evaluare finală în cadrul examenului;

II) o *apreciere* continuă și una finală cu note de la 1 la 10.

Chestionar pentru evaluarea finală

1. *De la frază la text în cercetările științifice contemporane.*
2. *Textul – unitate a limbajului.*
3. *Tipuri de text.*
4. *Unități structurale ale textului.*
5. *Categoria modalității în text.*
6. *Categoriile aspectualității și temporalității în text.*
7. *Categoria personalității în text.*
8. *Categoriile cuantificării și calității în text.*
9. *Coeziunea și coerența textului din perspectivă lingvistică și semiotică.*
10. *Parametrii coeziunii și coerenței textului.*
11. *Integritatea semantică ca categorie de bază a unui text.*

Model de test de evaluare finală

„Lu et approuvé” _____

Barème: 50-48 points pour la note „10”; 47-45 points pour la note „9”; 44-40 points pour la note „8”; 39-34 points pour la note „7”; 33-28 points pour la note „6”; 27-23 points pour la note „5”; 22-16 points pour la note „4”; 15-9 points pour la note „3”; 8-5 points pour la note „2” et 4-0 points pour la note „1”.

I. **Cochez la suite correcte (évaluation: 1 point pour chaque réponse correcte):**

La phrase est une unité du texte, une unité du discours, une unité du mot, une unité du morphème, une unité de la culture.

La réplique est une unité de la phrase, une unité du texte, une unité du discours, une unité du mot, une unité du morphème.

Le texte est une unité de la phrase, une unité de la langue, une unité de la parole orale, une unité du langage oral, une unité de la parole écrite.

Le texte se réalise entre un locuteur et un interlocuteur au minimum, entre un générateur et un récepteur multiple, entre un écrivain et un lecteur, entre un locuteur et un public choisi, entre un locuteur et un interlocuteur au maximum.

II. **Donnez suite aux assertions ci-dessous (évaluation: 1 point pour la suite correcte de chaque phrase ci-dessous; 0,2 point pour sa richesse; 0,4 pour son originalité; 0,4 pour son langage correct):**

Les signes linguistiques se manifestent pleinement quand ils sont

Les porteurs de langues communiquent à travers un text et pas à travers

Dans la communication par textes il y a interaction entre

Les unités inférieures du langage s'agrègent dans des totalités

La génération d'un texte se fait par deux actions: la première est l'action du locuteur qui se propose de créer le texte - il le crée compte tenu du fait que ce texte doit être compris de son interlocuteur; dans ce cas, le locuteur s'imagine être pour un moment l'interlocuteur pour pouvoir créer un texte intelligible dans la langue connue de son interlocuteur; la deuxième action est aussi

III. **Trouvez les moyens cohésifs et cohérents du texte ci-dessous (évaluation: 1 point pour chaque moyen trouvé; 2 points pour un langage impeccable de la présentation):**

Paul au lycée

Paul faisait ses études au lycée. Il n'était plus à l'école primaire! Il ne jouait plus le jeudi ou le dimanche dans la cour de l'école. Dans le lycée il n'avait plus «sa classe» et «son pupitre». Au lieu d'un seul maître, il avait maintenant cinq ou six professeurs.

Le lycée c'était une grille d'abord. Derrière la grille des arbres et derrière les arbres un mur avec des fenêtres. Derrière le mur des classes, des préaux.

Parmi les élèves du lycée il y avait des pensionnaires, qui couchaient dans des dortoirs. Il y avait des demi-pensionnaires qui rentraient le soir chez eux, mais ils mangeaient à midi au réfectoire. Il y avait des externes surveillés qui faisaient leurs devoirs au lycée. Il y avait enfin des externes qui suivaient les cours de huit heures à dix heures et demie et de deux heures à quatre heures et demie. Quand ses amis lui demandaient: «Comment sont ces externes?», Paul répondait: «Ce sont des élèves qui mettent tous les jours un costume de dimanche».

Paul avait un cartable et un plumier noir laqué. Il savait déjà lire, écrire et compter.

Il était un enfant timide et il ne savait pas encore se battre. Un garçon au front bas et aux yeux de grenouille terrorisait Paul à cause de ses cheveux longs. Il le jetait par terre pour lui prendre ses billets ou une plume.

Paul avait une bonne mémoire et sur son carnet on trouvait des notes entre sept et neuf sur dix. Mais il y avait aussi des observations «bavard», «inattentif».

En classe on récitait. On faisait des dictées, des lectures, des calculs.

À la maison après les classes, Paul faisait ses devoirs sous la surveillance de son père. Paul n'aimait pas le calcul. Pendant que son père cherchait la solution du problème, il regardait par la fenêtre.

Il aimait surtout l'histoire, la géographie, le français. Il lisait beaucoup. D'après P. Vaillant-Couturier, *Enfance*.

IV. Commentez l'assertion suivante (évaluation: 10 points pour des commentaires absolument corrects du point de vue scientifique; 2 points pour la présentation logique et cohérente du matériel; 1 point pour les références permanentes et réussies aux savants notoires et à leurs théories; 5 points pour une argumentation et exemplification permanentes, correctes et amples; 1 point pour la présentation des conclusions et 1 point pour le langage impeccable des commentaires)

Il n'y a pas de phrase hors du texte, comme il n'y a pas de morphèmes hors du mot (V. Zvegintsev).

V. Déterminez le type du texte ci-dessous et commentez votre réponse (évaluation: 2 points pour une réponse absolument correcte; 2 points pour des commentaires logiques et très cohérents ; 1 point pour une argumentation permanente, correcte et ample):

Le facteur

Le facteur est courageux;

Il se lève de bonne heure,

Se rase, boit son café

Aussitôt part en tournée.

À la poste il va chercher

Lettres, journaux et paquets

De tous pays arrivés.

Est-il facteur en montagnes

- Alpes, Jura, Pyrénées -

En hiver pour circuler,

Des skis il lui faut chausser.

Est-il facteur en campagne

- Touraine, Anjou, Picardie –

En hiver comme en été

Son vélo doit enfourcher.

S'il distribue à Paris,

À Lille, à Nantes, à Bordeaux,

Le facteur s'en va-t-à pied

Et quelquefois en auto

Voilà sa tournée finie,

Il peut aller déjeuner

Mais voici l'après-midi

Commence une autre tournée.

C'est le facteur, voilà l'facteur ...

En hiver comme en été,

Sous le soleil, sous la pluie,

À pied, en skis, en vélo.

À Lille, à Nantes, à Bordeaux,

Aux quatre points cardinaux

Sans broncher, sans hésiter,

Le facteur fait sa tournée (D'après Claude Roy).

Resurse informaționale ale cursului:

AUSTIN, J.-L. *Quand dire c'est faire* (traducere din engleză). Paris: Seuil, 1970.

CALLAMAND, M. *Grammaire vivante du français*. Paris: Nathan, 1989.

CHAROLLES, M. *Introduction aux problèmes de la cohérence des textes* //Langue française. 1978. no. 38. P. 23-43.

COMBETTES, B. *Pour une grammaire textuelle. La progression thématique*. Bruxelles-Paris: Nathan, 1983.

DUCROT, O. *Les mots du discours*. Paris: Hermann, 1980.

ENKVIST, N. E. *Text, Cohesion and Coherence. Cohesion and Semantics* //Publications of the Research Institute of the Abo Akademi Foundation. 1979. no. 3. P. 25-36.

GENETTE, G. *Nouveau discours du récit*. Paris: Seuil, 1983.

GREIMAS, A.-J. *Sémantique structurale. Recherche de méthode*. Paris: Librairie Larousse, 1966.

KERBRAT-ORECCHIONI, C. *Les interactions verbales*. T I. Paris: Nathan, 1991.

LANE, Ph. *La Périphérie du Texte*. Paris: Nathan, 1992.

MAINGUENEAU, D. *Initiation aux méthodes de l'analyse du discours*. Paris: Nathan, 1976.

MAINGUENEAU, D. *Nouvelles tendances en analyse du discours*. Paris: Nathan, 1987.

RICOEUR, R. *Du texte à l'action*. Paris: Hachette, 1986.

VASILIU, Em. *Introducere în teoria textului*. București: Editura științifică, 1990.

АРУТЮНОВА, Н. *К проблеме связности прозаического текста* //Памяти академика В. В. Виноградова. Москва: Наука, 1971. С. 23-28.

ГАЛЬПЕРИН, Л. *О понятии текст* //ВЯ. 1974. № 6. С. 69-78.

ДЫМАРСКАЯ-БАБАЯН, И. *О связности текста. Семантические и грамматические аспекты*. Ереван: Изд-во Ереван, 1988.

МОСКАЛЬСКАЯ, О. *Грамматика текста*. Москва: ИНИОН, 1981.